

(/)

(/) Kunst - Arkitektur - Haver - Design - Mode (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode>)Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>) Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) ArvesølvetForrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/droemmebilleder>)

Arvesølvet

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 227

Del artikel: (<https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/arvesoelvet>) (<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på <http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/arvesoelvet>) (<http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/arvesoelvet&title=>)

**Karin Cohr Lützen: Arvesølvet.
Et familiefirmas storhed og fald.**

København: Gyldendal 2016, 517 sider.

Af Louise Karlskov Skyggebjerg, ph.d. i historie. Har bl.a. forsket i historien om Dansk Forsølvningsanstalt (1880-1972), en familieejet virksomhed og konkurrent til Cohr mht. varer i sølvplet og rustfrit stål.

Arvesølvet handler om familien Cohr, der ejede sølvvarefabrikken Carl M. Cohr i Fredericia. Bogen fletter ubesværet familiehistorien og virksomhedens historie sammen i en personlig og medrivende, men også tragisk fortælling, der fortæller om en familie, en virksomhed og en hel branches storhed og fald. Som det hedder som indledning til kapitlet, der omhandler perioden fra 1968: "Fra nu af bliver det kun sørgeligt. For hele sølvvarebranchen, for Cohrs Sølvvarefabrik og for familierne Cohr og Lützen" (s. 373).

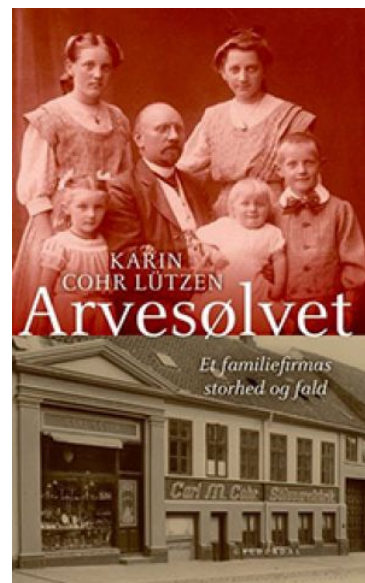
Det mål, som Karin Cohr Lützen har sat sig med bogen, er at undersøge: "Hvordan kunne det gå så galt? Hvordan kunne en solid virksomhed og branche pludselig få problemer og sygne hen for helt at forsvinde?". Hun vil samtidig "se på Cohrs Sølvvarefabrik som et familiefirma og belyse slægtens liv og dens forhold til virksomheden" (s.13). I sidste ende bliver det bl.a. danskernes voksende lyst til materielle goder som køleskabe og knallerter, men ikke til sølvtøj, der får en del af skylden for, at sølvvarefabrikken måtte lukke efter 127 år i 1987.

En af bogens forcer er sammenfletningen af de i historieskrivningen så ofte adskilte verdener, familien og erhvervslivet, fordi det tydeligt viser, at det jo hænger tæt sammen i praksis, og man fornemmer, at man får en historie om hele levede liv. Bogen afdækker således ikke kun historien om en sølvvarefabrik, men indeholder f.eks. også masser af oplysninger om skiftende forståelser af sindssygdom gennem det 20. århundrede med de maniodepressive familiemedlemmer som omdrejningspunkt i den del af fortællingen.

Begivenhederne i familien og virksomheden flettes også på elegant vis sammen med udviklingen i Danmark overordnet set, og på den måde bliver historien også, som Karin Cohr Lützen selv formulerer det, "historien om dengang, Danmark var et industriland, hvor tusindvis af mennesker ernærede sig ved industrielt arbejde" (s.491). Man kan således med bogen blive underholdt og klogere på familien Cohrs historie, men derigennem også på historien om udviklingen fra håndværk til industri, på relationen mellem medarbejdere og virksomhedsledelse, på salgsmetodernes udvikling, på medlemskabet af fællesmarkedet, kartoffelkuren og andre politiske beslutningers betydning på virksomhedsniveau og meget andet. Med andre ord afspejler den store historie om Danmark sig tydeligt i den lille om Cohr, og Cohr fortællingen er samtidig med til at nuancere denne. Jeg elsker selv, når jeg i bogen støder på lidt overraskende sammenhænge som f.eks. mund-og-klov-sygens betydning for landboernes købelyst og dermed for sølvvarebranchen (s.151).

Hayden White analyserede allerede i begyndelsen af 1970'erne historiske værkers litterære form, og den litterære inspiration er tydelig i Karin Cohr Lützens historieskrivning. Der opbygges f.eks. spændingskurver med bemærkninger som peger frem mod begivenheder længere fremme i bogen. På s. 49 følges den unge pige Ebbas sikre forvisning til sin forlovede om, at hun ikke har arvet moderens skrøbelige sind og derfor ikke vil blive syg som hende, af forfatterens alvidende bemærkning: "Desværre tog hun fejl".

Arvesølvet er fantastisk historieskrivning, og det kan undre, at Karin Cohr Lützen har måttet købe sig fri fra sit arbejde som universitetslektor for at skrive bogen. Er den form for slægtsforskning, som hun har bedrevet her, da ikke værd at betale for som del af universiteternes forskningsproduktion eller via eksterne forskningsmidler fra fonde, forskningsråd o.l.? Lützen er heldigvis ikke den første historiker, og forhåbentlig heller ikke den sidste, der baserer sin historieskrivning på studier af medlemmer af sin egen familie. Hun diskuterer selv kort i bogen, hvorvidt hun som forsker kan beskrive sin familie neutralt og "objektivt" (s.494). Selvfølgelig kan hun ikke det, men er vi ikke for længst blevet enige om, at det vel gælder al historieskrivning, at vi skriver ud fra et ganske bestemt ståsted, og at det vigtige er bevidstheden om sin egen position? Sin rolle som både familiemedlem og forsker er Karin Cohr Lützen i hvert fald opmærksom på, som det f.eks. fremgår af følgende citat: "Denne lange beretning om min fars død og begravelse skrev jeg i min dagbog et par dage senere, og var da allerede ved at opbygge myten om ham som et ejegodt menneske" (s.460). Hendes fortælling er på det sted faktisk så gribende, at de mere følsomme læsere nok vil knibe en enkelt tåre sammen med Cohr-familien. Det er i mine øjne ikke et tegn på problemer med fagligheden, men derimod på bogens litterære kvaliteter.

Karin Cohn Lützen har tidligere skrevet om sin mor, og jeg håber, at hun med udgangspunkt i sin familie vil skrive endnu flere historier. Det kunne måske være en historie om forlagsbranchen med udgangspunkt familierelationerne til Høst & Søn. I det hele taget kunne jeg godt tænke mig mere af denne form for historieskrivning, hvor en families historie, en virksomheds, et lokalsamfunds eller andre kildenære fortællinger flettes sammen med og er med til at perspektivere Danmarkshistorien med dens fokus på krige, politiske beslutninger og makroøkonomiske udviklinger. I beretningen om Cohn kan det i bagklogskabens og makrohistoriens klare lys f.eks. virke underligt, at et af de yngre familiemedlemmer drager til en søsterfabrik i Tyskland i 1939 på randen af krig for at lære nyt, men det giver jo netop mening, når man ved, at det har været en af de måder, som nye generationer i familieejede virksomheder typisk er blevet lært op på.

Hvis dette havde været en anmeldelse med hjerter, skulle jeg have diskuteret længe med mig selv, om Arvesølvet skulle have haft 4 eller fuldt hus med 5 hjerter. 4 fordi bogen godt kunne have været redigeret lidt hårdere. Enkelte steder bliver det lidt for langt og med lidt rigeligt mange citater. Omvendt er netop de mange citater med til at gøre bogen nærværende. Vi kommer meget tæt på de involverede og får ret intime oplysninger fra familielivet, uden at det på noget tidspunkt kammer over og bliver for meget.

Forrige artikel (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/droemmebilleder>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

DANMARKS DEJLIGSTE HAVER. EN LYSTVANDRING

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/danmarks-dejligste-haver-en-lystvandring>)

BYENS HJERTE

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kunst-arkitektur-haver-design-mode/byens-hjerte>)

FILMENS HISTORIE

[online.dk/boger/filmens-historie](http://www.historie-online.dk/boger/filmens-historie))

Vinterferien i danske museer

Aktiviteter på Danmarks Tekniske Museum, Fængselsmuseet, Den Gamle By, Roskilde Museum, Museet Ribes Vikinger, Nordjyllands Historiske Museum

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/udstillinger-3-3/vinterferien-i-danske-museer>) ([http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-](http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-05-2018)

TV-tips uge 05, 2018

Bl.a. med en udsendelse om angrebet på Pearl Harbour

[tips-uge-05-2018](http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/det-prekære-arbejde)) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/det-prekære-arbejde>) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/mesopotamien>)

Det prekære arbejde

SFAH og Arbejdermuseet arrangerer konference om: DET PREKÆRE ARBEJDE – FØR, NU OG I FREMTIDEN

Mesopotamien

Ny forskning viser, hvad assyrisk læge skulle lære for 2.700 år siden

Heksemuseum i Ribe

Med en bevilling på 10 mio. kr. fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond kan 1. fase af Heksemuseet i Ribe nu realiseres

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/heksemuseum-i-ribe>) (<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/vikingskibsmuseets-venner>)

Vikingskibsmuseets Venner

Forårets foredragsprogram 2018

TV-tips uge 04, 2018

Hvor vi bl.a. skal se på Marilyn Monroe

(<http://www.historie-online.dk/nyheder-og-aktiviteter-2-2/tv-tips/tv-tips-uge-04-2018>)

Mest læste artikler

Lige nu | I dag | 7 dage | 28 dage

Hvorfor holder vi Fastelavn? (<http://www.historie-online.dk/temaer-9/arstidens-skikke-14-14-14/fastelavn-18-18/hvorfor-holder-vi-fastelavn>)

Knuds Odense (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/forhistorisk-tid-12-12/knuds-odense>)

Erindringssteder i Danmark (<http://www.historie-online.dk/boger/erindringssteder-i-danmark>)

Bogstakken uge 50 (<http://www.historie-online.dk/boger/bogstakken-7-7/bogstakken-uge-50>)

45 myter og halve sandheder om 2. verdenskrig (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/2-verdenskrig-61-61/45-myter-og-halve-sandheder-om-2-verdenskrig>)

Nyt nummer af KULTURSTUDIER (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldere-6-6-6/nyt-nummer-af-tidsskriftet-kulturstudier>)

Fest og Blå Mandag (<http://www.historie-online.dk/temaer-9/livets-fester-42-42/konfirmation-44-44-44-44/fest-og-blaa-mandag>)

KONTAKT

(<mailto:ppp@pedersholm.dk>)

historie-online.dk

(/)

